

Toruń
Wysoka 12
Książnica Miejska
im. Kopernika
ADMINTS
Przedmiejska 20
Telefon № 11-00

Express Kujawski

Redaktor w sprawach pisma przyjmuje w Redakcji przy ulicy Brzeskiej № 29 od godziny 14-ej do godziny 15-ej codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt. Redakcja rękopisów niezastawionych nie zwraca i zastrzega sobie prawo zmian.

Warunki prenumeraty: miesięczna z odbiorem w Administracji zł. 2,50 z odłożeniem do domu i zamiesz. zł. 3,— dla wojskowych, urzędników, urzędników emerytowanych, policji i robotników zł. 2,—

Ceny ogłoszeń: na stronach włocławskich 15 gr. za mm. Ogłoszenia zamieszczone przez 1, 2, 3, 4, 5 kolumn, drobne 15 groszy za wyraz. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie.

Przebudowywanie gospodarki rolnej

Poznań, 10. 12.

(b) Rząd i społeczeństwo całe mimo licznych głosów ze strony pesymistów lub jeszcze pokutujących opozycjonistów, są najpoważniej zainteresowane przyszłością wsi i ludu rolnego. Problem to bardzo ciężki i poważny. Po półtora wiecznej niewoli i zaniedbaniach, nawet celowo powodowanych w tym czasie przez zaborców, stało się naszym obowiązkiem wydobyć wieś z prymitywu.

Ostatnio odbyła się w Ministerstwie R. i R. R. konferencja posłów i senatorów rolników zaproszonych przez ministra Poniatowskiego. Stwierdził on na wstępie, że „dla rolnictwa polskiego na lwiej części obszaru Rzeczypospolitej wiek XIX minął prawie bez śladu...”

Podczas gdy na zachodzie Europy — a też i na zachodzie Polski — dokonał się w XIX stuleciu i w latach przedwojennych XX wieku olbrzymi postęp w strukturze i organizacji rolnictwa — większość ogromna ziem polskich grzęzła w tradycyjne gospodarce rolnej, zachowanej z ery przedrozbiorowej, gospodarce, którą minister Poniatowski określa mianem „ekstensywnej”; nie związanej z rynkiem, niewiele lub wcale nie odbiegającej od gospodarki naturalnej.

Oczywiście ta sytuacja utrzymać się nie daje. Ona to bowiem w znacznej części sprawiła, że wraz z przyrostem ludności na wsi, a więc coraz większym przeludnieniem wsi, rosła nędza, mnożyło się bezrobocie, powstawał coraz silniejszy pęd ku miastu, nie mogącym jednak wchłonąć nadmiaru przybyłych ze wsi.

To też stanęliśmy wobec konieczności gruntownej przebudowy gospodarki rolnej. Gospodarka ta musi się przeobrazić z „ekstensywnej” w — „intensywną”, z prymitywnej w nowoczesną, z tradycyjnie - zastojowej w nowożytnie - postępową.

Musimy stworzyć w Polsce takie warunki, aby na całym obszarze państwa powstały:

gospodarstwa rolne, zdolne dzięki wysokiej produktywności do wchłonięcia dużej ilości pracy,

gospodarstwa, oparte o silnie rozwinięty rynek wewnętrzny, gospodarstwa, zdolne do konkurencji eksportowej nie dla tego, że chłop żyje na niskiej stopie życia i tanio pracuje, lecz dzięki uszlachetniającej produkcji,

gospodarstwa, oparte przede wszystkim o samodzielne warsztaty chłopskie, zdolne nie tylko do czegoś więcej niż utrzymanie przy życiu na stopie głodowej właściciela i jego rodziny, lecz i do poszanowania nakładów niezbędnych do zaspokojenia potrzeb kulturalnych itd.,

gospodarstwa, oparte o własność prywatną, złożone z wolnych warsztatów chłopskich, wolnych — a równocześnie odpowiednio z or-

garnizowanych.

Wcielenie w życie tego programu jest celem, który nam musi przyświecać w każdym poczynaniu i każdym planowaniu, dotyczącym przebudowy struktury gospodarczej i społecznej wsi.

Osiągnąć zaś ten cel możemy przez „intensyfikację” t. j. przez zwiększenie ilościowej produkcji rolnej, jak i jej poprawę jakościową. Czyż nie jest bowiem rzeczą zawstydzającą, że my kraj dotychczas rolniczy, na hekta-

rze ziemi produkujemy zbóż przeszło połowę mniej, niżli z hektara wydobywać umie rolnik zachodnio - europejski? I czyż nie znamionuje to prymitywu, w którym wciąż jeszcze tkwimy, że przeważnie nie zdołaliśmy wyjść poza gospodarkę żytnio- kartoflaną, że i jakość i różnorodność naszej produkcji stoi daleko w tyle za produkcją szeregu innych państw?

(Ciąg dalszy na str. 2-giej.)

Ważą się losy Kłajpedy

Niemcy chcą nadać wyborom charakter plebiscytu

Od specjalnego wysłannika „Nowego Kuriera”.

Kłajpeda, 10. 12.

Jutro rozstrzygnie się los Kłajpedy. Zastaniam tu już licznych dziennikarzy zagranicznych, którzy obserwują bieg wypadków w Kłajpedzie. A zapowiadają się one ciekawie. Wśród kolegów zagranicznych przeważa opinia, że Niemcy w swej ekspansji politycznej na wschód znowu posuną się naprzód o ważny etap.

Sytuacja w Kłajpedzie jest bardzo napięta. Niemcy kłajpedzcy przywiązują do jutrzejszych wyborów wielkie znaczenie i wcale nie ukrywają, iż jeżeli odniosą zwycięstwo — domagają się będą bezwarunkowego spełnienia wszystkich żądań wysuniętych przez ich przywódcę dra Neumanna po powrocie z Berlina.

Litwini jednak bynajmniej nie mają zamiaru skapitulować. Wprawdzie odwołano gubernatora Kubilinsusa, czego domagali się Niemcy, i na jego miejsce zamianowali mieszkańca Kłajpedy, lecz nie Niemca, a Litwina, p. Wiktora Gaifusa.

Drugim posunięciem Kowna, które Niemcy kłajpedzcy odczuli jako cios w siebie wymierzony, było wyrażenie zgody na aresztowanie Niemców Bucharda i Buschninga, zabójców Litwina Janusza.

Dyrektoriat kraju kłajpedzkiego, zaskoczony licznymi bójkami i awanturami, powołał do życia policję pomocniczą, składającą się prawie w 100 procentach z Niemców kłajpedzkich. Policja ta nosi na rękawach białe opaski z napisem „policja pomocnicza” w języku niemieckim i litewskim. Powołanie policji pomocniczej bynajmniej nie uspokoiło Litwinów kłajpedzkich. Występują oni w dalszym ciągu przeciwko poczynaniom niemieckim, zdzierając transparenty wyborcze. W związku

z tym dzisiejszej nocy zanotowano szereg napadów na policję pomocniczą, której polecono pilnowanie transparentów wyborczych Niemców kłajpedzkich.

Mimo zastosowania licznych środków bezpieczeństwa oraz niezwykle drażliwych zarządzeń dyrektoriatu, Litwini kłajpedzcy bynajmniej nie rezygnują z walki wyborczej. Wśród Litwinów panuje przekonanie, że sytuacja w ostatnich godzinach przedwyborczych pozwoli na wymierzenie Niemcom sprawiedliwości za liczne napady.

Druga strona również marzy o odwecie. Nie bez wpływu na sytuację kłajpedzką są ostatnie oświadczenia przywódcy Niemców kłajpedzkich dr Neumanna. Zapowiedział on mianowicie, że wybory kłajpedzkie i ich wynik będą nie tylko głosowaniem na poszczególnych kandydatów, ale będą zarazem plebiscytem, mającym świadczyć o tym, do kogo Kłajpeda powinna należeć.

Dr Neumann równocześnie stwierdził, że niewyznaczanie mu audiencji w Kow-

nie, o którą prosił po powrocie z Berlina, wskazuje na to, że rząd litewski nie zamierza respektować woli Niemców kłajpedzkich, to też będą musieli zwrócić się do Rzeszy z prośbą o zagwarantowanie im prawa samostanowienia o losach Kłajpedy.

Z tego zdaje się wynikać, że walka o Kłajpedę jest dopiero w stadium początkowym. Na zakończenie tego telefonogramu zacytujmy jeszcze oświadczenie dr Neumanna odnośnie żądań terytorialnych Rzeszy w Europie:

„Otóż Hitler, mój wódz, powiedział, że nie ma żadnych żądań terytorialnych w Europie. Jest to prawda, ale kanclerz Hitler stwierdził, że za każdym Niemcem stoi 75.000.000 Niemców i jeżeli Niemcy kłajpedzcy zechcą przyłączyć się do Rzeszy, to nikt im w tym nie będzie przeszkadzał, takie jest ich prawo, a kto spróbuje przeciwstawić się żądaniom Niemców kłajpedzkich, musi liczyć się z tym, że za nim stoi Naród niemiecki!”

To oświadczenie ma swoją wymowę.

Koncentracja wojsk nad granicą Prus

Od specjalnego wysłannika „Nowego Kuriera”.

Kłajpeda, 10. 12.

(z. k.) W ostatnich godzinach przedwyborczych sytuacja na terenie Kłajpedy uległa dalszemu zaostrzeniu. Złożyło się na to ogłoszenie przez dyrektora dalszej listy osób pozbawionych obywatelstwa. Liczba tych osób sięga 11.000.

Niemcy są tak pewni wygranej, że wprowadzają praktycznie w Kłajpedzie w życie

ustawy norymberskie mimo, że nie zostały one prawie uchwalone ani ogłoszone w trybie przez prawo przewidzianym.

W ciągu ostatniej nocy wydarzył się szereg napadów Niemców na Litwinów. Wiele osób odniosło rany, a są nawet i zabici. Komunikat policyjny o tym fakcie milczy.

Na terenie Kłajpedy pojawili się liczni narodowi socjaliści delegowani z terenu W. M. Gdańska. Również kierownicy narodowo-socjalistyczni gdańscy przemawiali na wiecach przedwyborczych. Na jednym z wieców przemawiał dr Neumann, który twierdził, że Niemcy kłajpedzcy nie są niczym związani z Litwą oraz że nowy gubernator nie będzie przez nich uznany i w najbliższym czasie usunięty zostanie „ten widomy znak bezprawia”. Wbrew zakazowi pojawiają się w wielkiej ilości chorągwie ze swastyką na domach miasta. W oknach mieszkań wielu Niemców wystawione są podobizny Hitlera. Czynniki działacze litewscy nie mogą wyjść z domu na ulicę, gdyż po mieście krążą bojówki niemieckie chronione przez policję pomocniczą, terroryzując ludność litewską.

Powszechne zaniepokojenie wywołała wiadomość o koncentracji wojsk niemieckich nad granicą Prus.

W niedzielę, 11 grudnia br. o godz. 12.00 w Hall Reprezentacyjnej Targów Poznańskich odbędzie się

Wielkie Zebranie Przedwyborcze

organizowane przez

NARODOWY OBÓZ PRACY SAMORZĄDOWEJ

Przemawać będą p.:

poseł Michał Browński z Warszawy, p. E. Dutkowska, mgr. Maciejewski Antoni i dr. J. Rzóśka z Poznania

Wstęp wolny

Ratusz poznański wolny od warcholstwa i rozgrywek partyjno-politycznych — to gwarancja rzeczowej, solidnej pracy samorządu!

Zezem**Niebezpieczne sugestie**

Sprawa Niemców sudeckich, dziś należąca już do historii, stanowi przykład metod agresji Niemiec narodowo-socjalistycznych wobec krajów sąsiednich. Narodowy socjalizm stworzył z Niemców sudeckich element destrukcyjny, który zdecydował ostatecznie o politycznym upadku państwa czechosłowackiego.

Ta rola narodowego socjalizmu w Czechosłowacji jest wysoce pouczająca dla wszystkich państw, których los obdarzył mniejszością niemiecką. Z przykładu tego my, Polacy, musimy wyciągnąć właściwe konsekwencje.

Nie jest bowiem bez znaczenia forma reakcji mniejszości niemieckiej w Polsce na wypadki sudeckie. Niemcy w Polsce ocenili te wypadki w swój sposób, dopatrując się w nich zapanowiały zmiany w ich politycznym położeniu. Prasa niemiecka w Polsce wielokrotnie wskazywała na to, że Hitler dąży do Wielkich Niemiec etapami. Z tego czytelniczy tej prasy mogli już łatwo wydedukować, że jednym z następnych etapów może być sprawa ich położenia. Niemieckie organizacje w Polsce głosiły otwarcie, że stosować się będą do wytycznych i wskazań Wodza, który jest przecież głową Rzeszy Niemieckiej. Wszystko to doprowadziło do ideowo politycznego ujednoczenia mniejszości niemieckiej w Polsce z Niemcami po tamtej stronie granicy. Praktyczną konsekwencją tej przemiany miało być stworzenie niemieckiej siły w myśl hasła: jeden wódz, jedna siła, jedna Rzesza. Wynika z tego niedwuznacznie, że Niemcy nie zamierzają budować siły, służącej polskiej racji stanu. Ich siła ma służyć głowie obcego państwa dla przesunięcia granic, a przykładem mają tu być Niemcy sudeccy. Na przeszkodzie jednak do pełnej realizacji tych planów stoi, jak sami Niemcy przyznają, nie co innego, tylko mała ich liczba. Jest to rzecz, którą należy sobie dobrze zapamiętać: pozornie lojalne zachowanie się Niemców polskich w granicach R. P. ma swoje źródło w ich słabości, powiększenie zaś liczby jest wskazane jako droga do rewolucji.

Nie bez znaczenia jest też, w jaki sposób działacze mniejszości niemieckiej szukają drogi do powiększenia swej liczby. Dlatego też Niemcy, zamieszkujący od pokoleń województwa centralne oraz koloniści niemieccy w Małopolsce Wschodniej i na Wołyniu, mają być pozyskami dla narodowo-socjalistycznego światopoglądu.

Ofensywa niemiecka na wschodnie i centralne województwa państwa nie ogranicza się jednak tylko do pozyskania dla doktryny narodowo-socjalistycznej Niemców tam zamieszkałych, ale wyraźnie zmierza do zagarnięcia elementu polsko-ewangelickiego, który pod wpływem polskiego otoczenia i kultury polskiej uległ polonizacji.

Na marginesie wyżej omówionych poczynań niemieckich stwierdzić trzeba, że narodowy socjalizm niemiecki o-balił istotnie istniejące w psychice Niemców w Polsce słupy graniczne dawnych dzielnic. Dawniejszy rewizjonizm dzielnicowy, tak modny w okresie przedhitlerowskim, doszedł dzisiaj w życiu mniejszości niemieckiej w Polsce do głosu, doprowadzając do zaktywizowania biernych dotąd politycznie Niemców w województwach centralnych i wschodnich propagandą wielkiej, obejmującej wszystkich Niemców wspólnoty narodowo-państwowej i do poddania ich wpływowi obcej ideologii i obcego światopoglądu.

Działalność niemiecka w tej dziedzinie winna być bacznie obserwowana przez opinię polską, a przerosły agilitę skrzętnie likwidowane. Sytuacja zostanie wyjaśniona w całej pełni, jeżeli mniejszość niemiecka w Polsce wybiśnie sobie z głowy sugestie przykładu z Niemcami sudeckimi.

Katastrofa w czasie pogrzebu

Oslo, 10. 12. (PAT)

W czasie pogrzebu królowej Maud wydarzyła się katastrofa. Dach jednego z domów, obciążony nadmiernie licznymi osobami, które przyglądały się orszakowi żałobnemu, zawalił się. W wypadku tym śmierć poniosła jedna osoba, a 4 odniosły rany.

Proces Skoblin - Plewickiej**Sensacyjna kontrowersja adwokatów****Skoblinowa przed sądem w Paryżu.**

Przed sądem stała pani Skoblinowa, żona generała Skoblina, który wraz z b. śpiewaczką Plewicką oskarżony jest o udział w uprowadzeniu przez czekę generała Millera z Paryża dnia 22 sierpnia 1937 r. Na zdjęciu 51-letnia Skoblinowa, na lewo tłumacz, przed nią obrońcy Filoneczko i Schwale.

Paryż, 10. 12. (PAT).

Wczorajszy dzień procesu przeciwko Skoblin - Plewickiej, oskarżonej o współudział w porwaniu gen. Millera, przyniósł cały szereg momentów, wykorzystywanych w sposób sensacyjny przez obronę lub przedstawiciela powództwa cywilnego.

M. in. w toku procesu przedstawiciel generałowej Millerowej, jako przedstawiciel powództwa cywilnego, odczytywał szereg dokumentów, których treść odbiegała dość daleko od treści samego porwania gen. Millera, a dotyczyła działalności Kominternu i organizacji komunistycznych zagranicą.

W ciągu przedpołudnia piątkowego przesiadki jednego z przewodców białej emigracji rosyjskiej, b. gen. Szatłowa, przy byłego na proces z zagranicy, ponieważ został wydany z granic Francji za organizowanie oddziałów rosyjskich, mających walczyć w armii gen. Franco w Hiszpanii. Przy przesłuchiwaniu gen. Szatłowa doszło do sensacyjnej kontrowersji między adwokatem Plewickiej a adwokatem gen. Millerowej, który zapytał obrońcę Plewickiej, czy chce w swej obronie wysuwać tezę, iż

Czy paliłeś już Płaskie Extra?

porwanie gen. Millera było dziełem czernych czynników hiszpańskich. Incydent ten zakończył się również sensacyjnym pogodzeniem się obu adwokatów, którzy oświadczyli zgodnie ku zdumieniu publiczności, iż przypisują porwanie ge. Millera czynnikom GPU.

Obrońca Plewickiej oświadczył, że stoi również na tym samym stanowisku, lecz uważa, iż Plewicka osobiście w sprawie tej nie brała żadnego udziału.

Tajfun na Manilli

Manilla, 10. 12. (PAT)

Niezwykłe gwałtowny tajfun nawiedził dziś szereg prowincji na południowy wschód od Manilli. W wielu miejscowościach wylały rzeki, wywołując groźne powodzie. Komunikacja jest przerwana. Dotychczas naliczono 19 śmiertelnych ofiar tajfunu, a tysiące ludzi jest bez dachu nad głową.

Najlepszy podarek na gwiazdkę —**książeczka premiowa PKO V-ej serii**

Co 3 miesiące PKO losuje kilkaset złotych premii między posiadaczy książeczek premialnych PKO V-ej serii. Wkładka miesięczna — 5 złotych, po 14 miesiącach — PKO wypłaca kapitał 600 złotych, a nawet przy wylosowaniu końcowej premii za wytrwałość w oszczędzaniu — aż 1000.

W COP-ie nowe życie (I)**Las w Sarzynie tętni pracą**

Poznań, 10. 12.

(I) Inżynier, który planuje i realizuje sieć komunikacyjną Centralnego Okręgu, który uzbiera teren w instalacje energetyczne, który wznosi i uruchamia olbrzymie zakłady przetwórcze — mówi zdaniami krótkimi, treściwymi. Rzuci cyfry, cyfry nieraz ogromne, ustawia je, szereguje i — rzecz dziwna — cyfry te ani przez chwilę nie są martwe, suche. Mówią one o wiel-

cenie ministretwa spraw wojskowych. Będzie to wytwórnia nitrozwiązków organicznych, stanowiących materiały wyjściowe dla fabryk barwników i celulozy, a przede wszystkim dla przemysłu wojennego.

Najpierw — rzecz jasna — zrobiono pomiary i sporządzono plany. Roboty terenowe rozpoczęte zostały na wiosnę br. budową bocznic kolejowych, dróg bitych długości 3 km., stałych ogrodzeń i wreszcie

Okręgu Centralnym — ruszamy do Rzeszowa. Jeszcze przed laty niewielu Rzeszów nie rozumiiał, jak olbrzymie znaczenie mieć będzie dla miasta powstanie nowych, na wielką skalę zakrojonych wytwórni. Dziś jest już inaczej. Budowa wytwórni silników lotniczych, uruchomienie fabryki obrabiarek Cegielskiego, powstanie szeregu mniejszych, prywatnych zakładów przetwórczych — wywarło silne wrażenie i jakże korzystne piętno na Rzeszowie.

Nie mówiąc już o samych wytwórniach przemysłowych, o wpływie, jaki ich praca już ma i mieć będzie dla miasta i jego rozwoju — Rzeszów otrzymuje tak piękne i wartościowe dla jego rozwoju punkty, jak kolonie robotnicze P. Z. L'u, jak bloki mieszkalne i domki robotnicze Cegielskiego.

Takie dwa bloki mieszkalne na 140 mieszkań wybudowało już Towarzystwo Osiedli Robotniczych. Blisko granicy miasta wzniesiono już kolonię 40 domków robotniczych na działkach o powierzchni około 500 m. kw. Domki te stanowią będą własność robotników na warunkach kredytu długoterminowego. Wznoszone obecnie ogromne bloki mieszkalne P. Z. Lot. stwarzają nową, planowo zbudowaną dzielnicę miasta.

O rzeszowskich i nierzeszowskich zakładach przemysłowych Centralnego Okręgu — w następnym artykule.

Manipulacje przy remoncie lokomotywy

Gdańsk, 10. 12.

W tych dniach ustalono w warsztatach fabryki wagonów na Troju, należącej do Stoczni Gdańskiej i pozostającej pod jej bezpośrednią dyрекcją, wielkie nadużycie. Polegało ono na tym, że lokomotywy, które były oddawane do Stoczni dla przeprowadzenia remontu, liczone PKP, należały nie za faktycznie dokonany remont, lecz za godziny pobytu lokomotywy w warsztatach nawet wtedy, kiedy lokomotywa opuściła już warsztat i odbywała normalną służbę na trasie.

Ostatnio stwierdzono, że za jedną z lokomotyw, z D. O. K. P. Stanisławowski, Stocznia Gdańska policzyła, niesłusznie 300 godzin pobytu w Stoczni za wiele.

Sprawa ta zainteresowała się władze kolejowe, które na miejscu prowadzą badania aby ustalić, czy był to wypadek odosobniony, czy też przypadkowo przychwycony fragment większych nadużyć. (S)

Pod miastem rośnie kolonia robotnicza.

kości dokonanej pracy, przedstawiają żywą treść... Ich wymowy nie zastąpią ani słowa choćby to były same superlatywy, choćby przymiotniki takie, jak: wielki, wspaniały, potężny, ogromny powtarzały się na przemian z określeniami o błyskawicznym, niezwykłym tempie.

Spróbujmy więc zdać sprawozdanie z rzeczy widzianych w COP, opierając się przede wszystkim na materiale faktycznym, na danych konkretnych. Naświetlenie ich z różnych stron i wyciągnięcie wielu jakże wiele wniosków — to temat dalszych artykułów.

Zaczynamy od Sarzyny w pow. łanuckim, gdzie wśród gęstych lasów, należących niedawno jeszcze do ordynacji Potockich, buduje się wytwórnia chemiczna. Wykonują ją S. A. „Boruta” w Zgierzu na zle-

trzech tymczasowych baraków. Łąco przyniosło wzniesienie 9 budynków technicznych i administracyjnych i rozpoczęcie budowy większości budynków produkcyjnych w liczbie 12-tu.

Las w Sarzynie tętni dziś pracą. A że ro dzaj produkcji wznoszonej wytwórni wymaga dość dużych odległości między poszczególnymi budynkami — więc praca ta prowadzona jest na odpowiednio wielkim obszarze. Siedmiuset ludzi znalazło dziś zatrudnienie w lesie sarzyńskim. Znaczna ich część — to robotnicy niewykwalifikowani, rekrutujący się z miejscowej ludności wiejskiej. Ludności małorolnej, a więc łaknącej pracy, jak prawdziwego dobrodziejstwa.

Z Sarzyny, która będzie najbardziej na wschód wysuniętym punktem powstającego obecnie pasa przemysłu chemicznego w

Postulaty rolnictwa Polski Zachodniej

Obniżka długów, zwiększenie kredytu, ukrócenie kartelów i wywłaszczenie żydów

Gniezno, 10. 12.

Z inicjatywy p. F. Wojciechowskiego, rolnika z Grudziądza, odbyło się w hotelu Europejskim w Gnieźnie organizacyjne posiedzenie oddziału, mające na celu wyłonienie ogólnopolskiego Komitetu Oddziałowego. Przybyli z 11 powiatów rolnicy w liczbie około 200 osób domagali się obniżki 66 proc. wszelkich długów, zwiększenia kredytu i obiegu pieniądza, ukrócenia karteli i wywłaszczenia żydów. Żądania te uzasadniono spadkiem cen ziemi, nieruchomości i plodów rolnych, a w związku z tym brakiem opłacalności produkcji. Na posiedzeniu dokonano wyboru ścisłego Komitetu, mającego się zająć zwołaniem ogólnopolskiego zjazdu w Warszawie w początkiem przyszłego roku. W skład ścisłego Komitetu weszli delegaci rolnictwa w liczbie 17 z powiatów gnieźnieńskiego, mogileńskiego, bydgoskiego, czarnkowskiego, międzychodzkiego, wrzesińskiego, wągró-

wieckiego, żnińskiego, inowrocławskiego, szubińskiego, poznańskiego. Wybrano również delegację, która ma się udać w najbliższym czasie do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i ks. Prymasa dr. Hlonda. W skład tej delegacji weszli pp.: F. Wojciechowski, W. Kramer z Krzykowa, pow. Międzychód, Tadeusz Żak, z Bielska, pow. Mogilno, Michał Gedaj z Wąwelna, pow. Bydgoszcz i Jan Krupa ze Strychowa, pow. Gniezno.

Tragiczna śmierć woźnicy

Międzychód, 10. 12.

Na szosie między Mechnaczem a Prusimem, w pow. międzychodzkiem, spłoszyła się trójka koni, którymi powoził Jan Szulczyk, zatrudniony w maj. Rozbitek, własność Henryka Reichego.

Szulczyk, nie mogąc opanować płoszących się coraz więcej koni spowodował uderzenia ich orczykami, spadł z wozu, przy czym jeden z koni uderzył go kopytem w głowę. Obrażenia były tak silne, że Szulczyk wyzionął ducha na miejscu. Rozpełnione konie zatrzymały się dopiero, gdy wpadły na przydrożne drzewo.

Janowiec

— Kurs dla rzemieślników. Celem przygotowania rzemieślników do egzaminu mistrzowskiego organizuje się w Janowcu kurs na okres zimowy. Zgłoszenia przyjmuje kierownik Szkoły Dokształcającej do 12 bm. od godz. 10 do 12.

Gniezno

— Poradnie hodowlano - rolnicze. Na czwartkowym zebraniu Kółka Rolniczego, które odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa Pokładeckiego, wygłosił pow. instr. rolny, p. Kubiacyk, referat o racjonalnym żywieniu bydła, po czym postanowiono utworzyć w niektórych wioskach poradnie. Jako przodowników tej akcji wybrano pp. Graczyka z Obórki, Pokładeckiego z Dalek, Fr. Łazinę z Goslinowa i Świecichowskiego z Pyszczyzna. Ponadto postanowiono zorganizować kurs pszczelarski.

— Kiermasz gwiazdkowy Rodziny Wojskowej odbędzie się w niedzielę, 11 bm. od godz. 10 do godz. 21 w Domu Kupiectwa Polskiego. Dochód na dożywianie najbiedniejszych dzieci miasta. Wstęp 30 gr.

— Druga wieczornica oświatowa Tow. Czytelników odbędzie się w niedzielę, 11 bm. o godz. 20 w auli Państwowego Gimnazjum.

— Doroczny wieczór towarzyski urzędników odbędzie się w niedzielę, 11 bm. o godz. 16 w sali hotelu Europejskiego Stow. św. Wincentego a Paulo przy parafii franciszkańskiej. Zysk na Gwiazdkę dla ubogich.

Zbąszczyń

— Wstrzymanie przesyłek paczek dla żydów. Do tej chwili wysiedleni z Niemiec żydzi otrzymywali od swych rodzin i znajomych paczki, zawierające bieliznę, odzież oraz przedmioty codziennego użytku. Nagle przesyłki paczek wstrzymane zostały przez władze niemieckie. W jednej z przesyłek znaleziono rzekomo pieniądze w sumie 15 tys. marek niemieckich. Z tego powodu zarządzono badanie paczek w granicznym urzędzie celnym w Neu-Bentsche. Władze niemieckie zapowiedziały, że cała zawartość paczki zostanie skonfiskowana, a nadawcy pociągnięci do odpowiedzialności, o ile znajdzie się w niej jakikolwiek przedmiot ze srebra. W związku z tą rewizją do Zbąszczyń polskiego od kilku dni nie nadchodzą paczki.

Koźmin

— Jarmark. W czwartek, dnia 15 bm. odbędzie się w Koźminie jarmark na konie i bydło.

Odolanów

— Jarmark. W środę dnia 14 bm. odbędzie się w Odolanowie jarmark kramny na konie, bydło i świnię, jak również w każdą środę odbywają się targi tygodniowe na **świnie i prosięta**.

Z uroczystego obchodu „Dnia Kupca“

Gniezno, 10. 12.

Z okazji „Dnia Kupca“ odbyła się w Gnieźnie w kościele farnym uroczysta msza św., którą odprawił ks. dziekan Zabłocki. Uroczystościowe zebranie zajął po południu w Domu Kupiectwa Polskiego prezes Tow. Kupców, p. radca Migdałek, prosząc z kolei o objęcie przewodnictwa zasłużonego niepomiernie seniora przemysłu i handlu gnieźnieńskiego p. prez. Kasprowicza. Po przemówieniu p. prez. Kasprowicza wskazującym na odrodzenie i usamodzielnienie się kupiectwa w zachodniej Polsce,

referat p. t. „Znaczenie i zadania kupiectwa polskiego w odrodzonej Ojczyźnie“ wygłosił p. Tatarski. Mówca wskazał m. in. na destrukcyjną działalność żydów, podkreślając, że akcja unarodowienia przemysłu i handlu polskiego postępuje dzięki zorganizowanemu kupiectwu stale naprzód. Zaapelował przy tym mówca do społeczeństwa, by poparło akcję odbudowy gospodarczej w postaci bezwzględnej walki z żydostwem i wskazał na potrzebę doskonałych szkół zawodowych. Po występie chóru gimnazjum kupieckiego odbył się towarzyski podwieczorek.

Niedziela Uniwersytetu Poznańskiego w Wielkopolsce

W niedzielę, 11 bm., odbędzie się odczyty publiczne w następujących miastach i miasteczkach:

Chodzież (aula Gimnazjum godz. 17) doc. dr. Jan Wiertelak n. t. „Papier jako podstawa kultury“ z pokazem;

Gostyń (sala Domu Parafialnego godz. 16,30) prof. dr. Mikołaj Rudnicki n. t. „Polska i kolonie“ z przezroczkami;

Jarocin (aula Gimn. Państw. im. Kościuszki godz. 17) doc. dr. Franciszek Łabendziński n. t. „Czy Polak może żyć i pracować w krajach tropikalnych“;

Kalisz (aula Gimn. Państw. A. Jagiellońskiego godz. 18,20) prof. dr. Kazimierz Chodynicki n. t. „Geneza bolszewizmu“;

Kepno (aula Gimn. Państw. godz. 18) dr. Tadeusz Strumiłło n. t. „Jak Niemcy kształcą pionierów swej przyszłości“;

Krotoszyn (aula Gimn. Państw. godz. 18) prof. dr. Adam Skałkowski n. t. „Jan Henryk Dąbrowski“;

Leszno (aula Gimn. Państw. godz. 17) doc. i zastępca prof. U. P. dr. Marian Jedlicki n. t. „Nowe Niemcy“;

Ostrów (aula Gimn. Państw. godz. 18) prof. dr. Ludwik Jaxa - Bykowski n. t. „Idee wychowawcze naszych sąsiadów“;

Pleszew (aula Gimn. im. Staszica godz. 18) prof. dr. Józef Kostrzewski n. t. „Czy jesteśmy tubylcami na naszej ziemi“ z przezroczkami;

Rawicz (aula Gimn. Państw. godz. 17) doc. dr. Władysław Ślebodziński n. t. „Budowa i przyszłość wszechświata“;

Środa (aula Gimn. Państw. godz. 16,15) doc. dr. Wojciech Węslow n. t. „Hormony — bodźce życia“;

Wągrowiec (aula Gimn. Państw. godz. 17) prof. dr. Tadeusz Grabowski n. t. „Tragizm Rostworowskiego“;

Września (aula Gimnazjum godz. 19) doc. dr. Julian Rżóska n. t. „Przyroda jako wzór sztuki i techniki“ z przezroczkami.

Jarocin

— Propaganda książek. Z okazji otwarcia „miesiąca propagandy książki“, komitet wykonawczy tej kulturalnej imprezy urządził w salce parafialnej wystawę książek, która trwać będzie do 11 bm.

— Propaganda kupiectwa jarociniego. Tutejsze kupiectwo bierze udział w „Tygodniu Propagandy Przemysłu, Handlu i Rzemiosła Polskiego.“ Z tej okazji urządzone propagandowe wystawy w witrach sklepowych.

— Czerwony kur w Dąbrowie. W nocy wybuchł w gromadzie Dąbrowa, tuż przy Siedleminie, pow. jarocin, groźny pożar, który strawił niemal całą zagrodę rolnika Władysława Przechowskiego. Pastwa ognia padł dom mieszkalny z kompletnym sprzętem i bielizną. Pożoga objęła stodołę, chlewy wraz drobnymi urządzeniami gospodarskimi, i cementownię.

Mogilno

— 10-lecie K. S. M. M. Kat. Stow. Młodzieży Męskiej w Kwieciszewie, odbędzie 10-lecie swego istnienia. Organizacja została założona w 1928 roku podczas duszpasterstwa ks. Błażejewskiego. Znalazszy następnie gorliwego protektora w przyjacielu młodzieży, ks. prob. Kubińskim, doczekało się jubileuszu 10-lecia pracy organizacyjnej. Uroczystość rozpoczęła nabożeństwem, z udziałem młodzieży katolickiej Kwieciszewa oraz innych organizacji parafialnych. Przystąpiono do wspólnej komunii św. Następnie uczestnicy uroczystości zebrałi się w salce parafialnej. Nastąpiło sprawozdanie i przemówienia ks. asystenta Kubińskiego, prezesa Dereckiego oraz przedstawicieli stowarzyszeń kościelnych. Wieczorem wystawiono sztukę teatralną, osnutą na tle życia św. Stanisława Kostki.

— Pożar. Z nieustalonej dotychczas przyczyny wybuchł pożar w składzie kolonialnym p. Praksedu Kozłowskiej, zamieszkałej w Wymysłowie pod Trzemeszmem. Spaliła się część towaru i urządzenie sklepu, ogólnej wartości 500 zł.

— Osobista. Lekarz Ubezpieczalni Społecznej, dr. Władysław Cichosz rozpoczął wyższy kurs lekarski w Poznaniu. Podczas jego nieobecności objął zastępstwo lekarz powiatowy dr. Edmund Kwieciński.

— Kwitną róża. Pomimo późnej pory jesiennej zakwitło ponownie w ogrodzie kupca p. Leona Nawrockiego 6 czerwonych róż.

— Repertuar kina Baltyk. Sobota, niedziela, poniedziałek, 10—12 bm., wzruszający film z współczesnego życia „Miłość i lzy kobiety“.

Kalisz

— Żydzi gwałcą katolickie święta. Pomimo kar na nie szanujących świąt i niedziel żydów, inspektorat pracy w Kaliszu wymierzył szereg grzywn na różnych przedsiębiorców żydowskich za zatrudnianie pracowników w niedziele. Są to przeważnie krawcy i piekarze.

— Ze Związku Emerytów. Związek emerytów w Kaliszu postanowił założyć chrześc. składnię mebli i wysłać memoriał do okręgu w Poznaniu o obniżce podatku specjalnego, dochodowego, wpisów szkolnych dla dzieci i przyznaniu pomocy lekarskiej wdowom i sierotom po emerytach.

— „Biesiada Literacka“. Sekcja literacka Komitetu propagandy książki, urządza w dniu 12 bm. w sali Teatru w Kaliszu „Biesiadę literacką“, w programie której odbędą się inscenizacje i recytacje fragmentów najcenniejszych utworów naszej literatury od czasów najdawniejszych do współczesnych. Słowo wstępne wygłosi prof. Wojciechowski. Poza tym wystąpią artyści Teatru, uczniowie i uczniowie gimnazjalni. Dochód z wieczoru — na zakup książek dla bibliotek szkolnych.

— Pożar. Z nieustalonych przyczyn powstał pożar w Kościelnej Wsi w zagrodzie Andrzeja Grzegorka. Pastwa ognia padła stodoła z narzędziami rolniczymi i zbiorami oraz stóg zboża.

Krotoszyn

— Komitet Niesienia Pomocy Bezrobotnym. Pod przewodnictwem ks. prob. Ogrodzkiego odbyło się w sali posiedzeń Rady Miejskiej zebranie Komitetu Obywatelskiego dla spraw bezrobocia. Przewodniczącym Komitetu został wybrany p. burmistrz Fenrych, I zastępcą ks. prob. Ogrodzki, II zastępcą p. Bajerlein, sekretarzem p. Krajka. Poza tym wybrano poszczególne sekcje.

— Walne zebranie żeńskiego oddziału Z. S. W sali Hotelu pod Białym Orłem odbyło się walne zebranie oddziału żeńskiego Z. S., które zajął wiceprzewodniczącą Wydziału P. K. El. Jaśkiewiczowa. Zebraniu przewodniczyła p. Uhyrniewiczowa. Po zdaniu sprawozdań udzielono zarządowi pokwitowania. Nowy zarząd wybrano w następującym składzie: prezeska Eleonora Jaśkiewiczowa, wiceprezeska Katarzyna Węglińska, skarbniczka Jadwiga Fiałowa, sekretarka Konstancja Brodziańska, referentka propagandowo - prasowa Magdzińska.

— Uruchomienie łazienek. Magistrat urządził przy elektrowni miejskiej łazienki, które są czynne codziennie od godz. 10 do 20.

Szamotuły

— Jarmark. W czwartek, dnia 15 bm. odbędzie się jarmark na konie, bydło i trzodę chlewną we Wronkach.

KLISZE

KRESKOWE
SIATKOWE
TRÓJ- i CZTEROBARWNE
FOTO-LITO
RYSUNKI
PROJEKTY

SOBIM
BAMBSKIEGO
POCZTOWA
AL. MARCINKOWSKIEGO
POCZTOWA
AL. MARCINKOWSKIEGO
PLAC WOLNOŚCI
NOWA

foto-chemigrafia
LEON PRIMKE
POZNAŃ - AL. MARCINKOWSKIEGO 1. TEL. 55-53

OD
1823
ROKU

**KANTOROWICZA
PODBIPIĘTA**

KONIAK SAUMON JUBILAT
znajduje się na stole wigilijnym

NA GWIAZDKĘ

kupujesz najlepiej
materiał damski, męski i jedwabie

w Polskiej
Centrali

Spółdzielnia Spożyców
Pracowników Kolejowych

Poznań - Stary Rynek 46-47
i Gdynia - Starowiejska 58.

ARTYKUŁY SPORTOWE
to najlepsze podarki gwiazdkowe

NARTY - ŁYŻWY - SANKI
KONFEKCJE ZIMOWĄ poleca firma

„Ka De Ha” Harcerska
Spółdzielnia z o. u.

Poznań, Podgórna 10 Tel. 21-27
Bydgoszcz, Gdańska 26 Tel. 34-08

z doświadczenia
wiem że

NIVEA

chroni
najsukuteczniej
moją skórę!

NA GWIAZDKĘ

znakomite zegarki szwajcarskie
zegary, budziki, wyroby złote i srebrne,
obraczki ślubne

poleca
po niskich cenach i w wielkim wyborze

W. SZULC

w Poznaniu - plac Wolności 5.
Założ. w r. 1873 Tel. 14-84.

Nasi miłusińscy oczekują z utęsknieniem

św. Mikołaja

a starsi wiedzą — o czym przekonali się
cały Poznań! — bo jeśli

prezenty na św. Mikołaja

że tylko z firmy

BRACIA MIETHE

właściciel M. Kaczmarek

Poznań, ulica Br. Pierackiego nr. 8

Najstarsza wytwórnia cukrów

Największy wybór od najskromniejszych lekcji do luksusowych bombonier. Codziennie świeży towar, tani bo własnego wyrobu

Kto szuka
PODARKU
Gwiazdkowego
Niech spieszy do
KALAMAJSKIEGO

„JUBILER”
właśc. R. PRANTE
dawniej Kalkowski
św. Marcin 19
poleca cenne podarki gwiazdkowe
jak: zegarki, zegary, pierścionki, kołczyki

Brylanty okazyjne. - Obrączki
ślubne i duży wybór

Praktyczne podarki gwiazdkowe

KAPELUSZE - KOSZULE - KRAWATY

najkorzystniej w firmie

B. KUBICKI

Plac Wolności 10.

ODZIEŻ
OCHRONNA - ZAWODOWA
ZNANA ZE SWOJEJ TRWAŁOŚCI

B. HILDEBRANDT
Poznań
St. Rynek 73/74
Gdynia
Świętojańska 51

NAJMILSZYM PODARKIEM GWIAZDKOWYM
WYKWINTNA ODZIEŻ MĘSKA i DLA CHŁOPCÓW

Piżamy — Bonżurki — Poranniki
Mundurki i płaszcze szkolne
Materiały: Wyroby czołowych fabryk bielskich

Wyroby własnej produkcji znanej marki „WYKWINT”

Specj. Oddział Miarowy najwytworniejszej odzieży cywilno - wojskowej

Olbrzymi wybór — Niskie ceny — Rzetelna obsługa

W. Sewandowski i S

Stary Rynek 55 Poznań Telefon 12-99, 48-86

Oddział KONIN, Plac Wolności 6 Tel. 114

Podarki Gwiazdkowe

najtaniej

u **„WOLWORTA”**

Poznań, St. Rynek 67/69.

Najniższe ceny

Największy wybór

Prawdziwą radość sprawia
PODAREK GWIAZDKOWY

z firmy

A. PRANTE

Poznań, św. Marcin 60.
narożnik Ratajczaka

Zegary, budziki stylow.,
zegarki szwajcarskie, pierścionki, kołczyki,
brylanty,
w wielkim wyborze najtaniej

„Rozglądnijcie się”

nawoływał Książd Kneipp. — To wam wy-
dzie na dobre — co najbliższel Z plonów
dojrzewających na rodzimych lanach sporzą-
dził

Kawę Stodową Kneippa!

WYTYCZNE PRAC OZN W PARLAMENCIE

„Jesteśmy reprezentantami wielkiego, świeżego prądu zjednoczenia narodowego, który wartkim i co raz potężniejszym nurtem porusza społeczeństwo polskie. Głównie naszym celem jest przyniesienie całego życia Polski wola wielkości i zasadą podporządkowania interesów jednostek grup społecznych i regionalnych, nadziedziemu, ogólnemu dobru — potędze Narodu i Państwa Polskiego.

Tę naszą nacelną zasadę będziemy realizować w pracach parlamentarnych.

Tymi słowami zakończył swoje inauguracyjne przemówienie parlamentarne Szef Obozu Zjednoczenia Narodowego gen. St. Skwarczyński. Słowa te stanowią lapidarny skrót zadań decydującej większości w przyszłych pracach parlamentarnych.

Generał Skwarczyński podkreślił, że obecne ciała ustawodawcze pracować będą już na nowych zasadach, dla których podstawę stworzyła Konstytucja 23 kwietnia 1935 r. Konstytucja nasza zerwała z przestarzałą formą ustroju demoliberalnego, niedającym współczesnemu państwu koniecznej stabilizacji i równowagi stosunków wewnętrznych.

Wytyczne prac OZN w parlamencie przedstawione przez Szefa a zarazem Przewodniczącego Klubu Parlamentarnego OZN stanowią program, który będzie rzeczywiście zrealizowany. Nie jest to bowiem obliczone na poklask galerii przemówienie dawnego leadora partyjnego, ale są to słowa człowieka, stojącego na czele zdecydowanej większości przywykłej swoje zamierzenia wprowadzać w życie. Stąd waga wypowiedzi nych przez Szefa OZN słów.

Przewodniczący Klubu Parlamentarnego OZN twierdził, że obowiązkiem Izby Ustawodawczej będzie:

- 1) reprezentować prąd, troski i słuszne postulaty wszystkich warstw społecznych, przykładając do nich kryteria dobra powszechnego,
- 2) dawać im wyraz pracy ustawodawczej i kontroli nad działalnością rządu.

Wśród oczekujących zadań gen. Skwarczyński na pierwszym miejscu wymienił sprawę ordynacji wyborczej, która ma posunąć historyczny rozwój naszego Państwa i oddać decydujący głos prądom będącym wyrazem poczucia obowiązku wobec Państwa i konstytucyjnej żywotności Narodu. Omawiając kolejne podstawowe kapitalne zagadnienia Polski współczesnej gen. Skwarczyński wskazał na konieczność dalszego wspólnego rozwoju naszej armii, dalszego umocnienia naszej sytuacji międzynarodowej, która w ciągu ostatniego roku postawiła Polskę w rządzie mocarstw decydujących o przyszłości świata.

Jeżeli chodzi o sprawy wewnętrzne to Szef OZN stwierdził między innymi, że w dziedzinie

ideologicznej już dokonaliśmy dzieła zjednoczenia narodowego. Świadczy o tym stosunek społeczeństwa do najważniejszych zadań państwowych do armii, do COP'u, postawa Narodu podczas decydujących dni, kiedy rozstrzygała się sprawa litewska, a potem sprawa Śląska Zaolziańskiego, wreszcie frekwencja wyborcza.

Rozwiązanie jednego z najważniejszych problemów wewnętrznych w kwestii żydowskiej — możliwe będzie tylko w myśl realnego programu OZN polegającego na zorganizowaniu emigracji żydów w Polsce.

Akcja gospodarcza opierająca się na wielkim planie państwowym winna zaspokoić bezwzględnie konieczności państwowe, zlikwidować bezrobocie, rozładować przedludnienie wsi, stworzyć ujście dla olbrzymiego przyrostu ludności, postawić i utrzymać na należytych poziomach potencjał obrony Polski i poziom dobrobytu Jej obywateli.

Koordinacja prac Głowy Państwa, Parlamentu, Rządu i społeczeństwa pozwoli osiągnąć realizację najbardziej śmiałych zamierzeń i wykuć potężne zręby siły Rzeczypospolitej.

Jubileusz nestora pleśni pomorskiej

Pomorski Związek Śpiewaczy urządza dnia 12 b. m. w Toruniu wielką uroczystość z okazji 50-letniej działalności kompozytorskiej p. Zygmunta Moczyńskiego, znanego i cenionego krzewiciela pieśni polskiej na Pomorzu. Utwory jego należyście docenione kulturowane i krzewione są przez Towarzystwo Śpiewacze i chóry w całej Polsce. W uroczystościach jubileuszowych wezmą udział: orkiestra toruńskiego p.p., poła-

zione chóry toruńskie „Dzwon”, „Lutnia”, „Św. Cecylii” i chór przy Bazylice św. Jana pod batutą Jubilata.

Rozgłośnia Pomorska transmituje dnia 12 b. m. o godz. 21.10 z Teatru Ziemi Pomorskiej w Toruniu fragmenty koncertu, w programie którego będą takie utwory jubilata jak: Hel, Zaślubiny Morza, Confitebor Tibi Domine, Zdrowaś Maryo i Hejnał.

Dzisiaj zamknięcie KIERMASZU-WYSTAWY

Dzisiaj o godz. 9-ej wieczorem zostanie zamknięty Kiermasz-Wystawa zorganizowany przez Stow. Kupców Polskich we Włocławku.

OSTRZEŻENIE

Wobec rozszewnienia przez nieuczciwą konkurencję fałszywych wiadomości jakoby firma **Władysław Adamczewski i S-ka, Fabryka Mydła i Świec w Warszawie**, została sprzedana w obce ręce lub była finansowana przez obcy kapitał, względnie miała obcych współników, niniejszym ostrzegamy, iż wszystkich, którzy takie wiadomości rozprawiają będziemy ścigali z całą surowością prawa.

Jednocześnie oświadczamy, iż firma **Władysław Adamczewski i S-ka** jest firmą polską i chrześcijańską, a jedyntymi i wyłącznymi jej właścicielami, posiadającymi się tylko własnymi kapitałami bez czynników obcych, są niżej podpisani, którzy gotowi są wypłacić każdą sumę temu, kto zdoła udowodnić iż jest inaczej.

Władysław Adamczewski
Mieczysław Adamczewski
Inż. Jerzy Krause

ZŁOTYM MEDALEM

jako najwyższą nagrodą, została odznaczona w roku bieżącym firma

Wł. Adamczewski i S-ka

FABRYKA MYDŁA I ŚWIEC — WARSZAWA

za swe wyroby na

Pierwszej Polskiej Wystawie Szpitalnictwa w Warszawie

Ze Związku Pań Domu

Z jak wielką przykrością odwoływałyśmy odczyt p. Miłaszewskiego z powodu jej choroby tak teraz z wielką radością komunikujemy, że wieczór literacki odbędzie się dn. 14 grudnia o godz. 20 w lokalu Tow. Wioślarskiego P. Miłaszewski wygłosi odczyt pod tytułem: „Sam na sam z rękopisem”. Będzie to niejako spowiedź autorki, garść wrażeń pisarskich na temat pracy literackiej, którymi powieściopisarka pragnie się podzielić ze słuchaczami. Dla poety i powieściopisarza oceną ich prac jest uznanie tych, do których ta praca dotarła. A czemuże społeczeństwo włocławskie może okazać swoje uznanie dla autorki, jak tylko licznym przybyciem na jej odczyt i entuzjastycznym jej przyjęciem. Pragniemy aby wszyscy ci, co nabyli bilety, jako też i ci, którzy mamy nadzieję nabędą takowe, w dniu 14 grudnia spotkali się w sali Tow. Wioślarskiego.

Zarząd Z. P. Domu zawiadamia, że zebranie członkowskie odbędzie się dnia 13 grudnia w lokalu Z. P. Domu (Bulwary 27 o godz. 17). Prosimy członkinie o liczne przybycie. P. Przewodnicząca podzieli się ciekawymi wiadomościami.

Kradzieże

Leon Kwiatkowski, zam. ul. Pałeczka Nr. 49, zameldował, że w nocy na 7 bm. nieznanymi sprawcy za pomocą oderwania zamka od stajenki skradli dwie świni, wagi 200 kg, 8 kur, ogólnej wartości 180 zł. Ustalono, że kradzieży tej dokonali: Stanisław Powęziak, Wiejska 98-a, Bogumił Byszewski, Miła 19, Tytus Okonkowski, Mylna 11, Józef Maj, Planty 7 i Walenty Stępowski, Dziewińskiego 43. Mięso ze skradzionych świń zwrócono poszkodowanemu. Sprawców kradzieży przekazano władzom sądowym.

Julia Przybyszewska, zam. w Aleksandrowie Kuj. zameldowała, że Kalinowski Stanisław z Włocławka, skradł jej bieliznę wart. 50 zł.

Emilia Rynas, zam. ul. Płocka 112/114 zameldowała, że w nocy na 7 bm. z warsztatu skradzione mu owczą skórę. Ustalono, że kradzieży tej dokonali ci sami sprawcy wymienieni w kradzieży świń i kur u Leona Kwiatkowskiego.

Wanda Kwiatkowska, zam. ul. Pierackiego 17 zameldowała, że syn jej Leon Kwiatkowski w dniu 8 bm. skradł futro męskie i garnitur wartości 150 zł. Kwiatkowskiego zatrzymano.

W dniu 6 bm. o godz. 2.30 patrol policyjny na ul. Wiejskiej odebrał dwie wiązki choinek w ilości 30 sztuk, pochodzących z kradzieży.

TELEFUNKEN
RADIO
TELEFUNKEN
symbol jakości

Radio w akcji oświaty pozaszkolnej

Dnia 7 grudnia obradował w Toruniu pod przewodnictwem p. kuratora dr. Antoniego Ryniewicza zjazd Inspektorów Szkolnych i Instruktorów Oświaty Pozaszkolnej z terenu całego Pomorskiego Okręgu Szkolnego.

W czasie obrad zjazdu poruszono sprawę radiofonizacji szkół i świetlic.

W imieniu Dyrekcji Rozgłośnia Pomorskiej P. R. przemówił Sekretarz Rozgłośnia p. St. Zadrożny akcentując społeczne zagadnienie Radia i jego rolę wychowawczo-oświatową w kształceniu kultury polskiej, co jest ważne szczególnie przy większych skupieniach ludności wiejskiej.

Przewodniczący Wojewódzkiego Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju w Toruniu p. kurator dr. A. Ryniewicz zaapelował do zebranych z prośbą o gorliwe zainteresowanie się powszechną akcją radiofonizacji szkół Pomorza. W dyskusji zabierali głos uczestnicy konferencji wnosząc dużo ciekawych myśli do poruszonych projektów.

Czyje rzeczy?

W tut. Komisariacie P. P. znaleziono 4 mtr. płótno i 8 1/2 wstawki znalezionych w dniu 6 b. m. na ul. Brzeskiej.

Humor! Muzyka! Śmiech!

w „CORSO”

to „Paweł i Gawel”

Bodo — Grossówna — Dymśza

Śmiech to zdrowie! A uśmiech można się tylko w „Corso” na pysznej komedii polskiej, reżyserii Mieczysława Krawicza p. t. „Paweł i Gawel”. W głównych rolach występują ulubieńcy wszystkich Eugeniusz Bodo (Paweł Gawlicki), rozkoszna Helena Grossówna (cudowne dziecko), Adolf Dymśza (Gawel Pawlicki), Orwid i wielu innych dobrych i znajomych z filmów polskich.

Film cieszy się u nas zasłużonym powodzeniem, jak zresztą na wszystkich ekranach polski.

Dyrekcja kina „Corso” sprwadając tylko najnowsze filmy zagraniczne i polskie, unika odmłodzonych filmów starych, które na jednorazowych seansach jedynie szkodzą dobrej opinii filmów polskich i mijają się z celami dla których bywają sprwadzane.

A więc kto chce się serdecznie uśmieć i ubawić niech spieszy do „Corso”.

Nadprogram kolorówka Disneya i tygodnik Pat'a.
Dla młodzieży dozwolone.

Zwolnienie

od składania wadłum przy dostawach dla poczty

Ministerstwo Poczty i Telegrafów działając w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zwolniło od obowiązku składania wadium wszystkie instytucje, przedsiębiorstwa i osoby fizyczne biorące udział w przetargach na roboty i dostawy dla p. p. „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”, o ile wartość roboty lub dostawy nie przekracza kwoty 3.000 zł.

KIERMASZ - WYSTAWĘ Stow. Kupców Polskich**MOŻESZ ZWIEDZIĆ JESZCZE TYLKO DZISIAJ DO GODZ. 9-0J WIECZ.****Przez planowość gospodarki do potęgi Polski**

Teoretyczne spory o to, czy środkami i o własnych siłach, podniesienie ogólnego poziomu gospodarczego całego kraju i dobrobytu mas, podniesienie obronności militarnej, wreszcie — ochrona przed wszystkim i niewola gospodarczą ze strony „możnych tego świata”.

Spory to przeciągłe życie.

Wskazało ono, że planowość gospodarki jest dziś koniecznością, że nie jest ona bynajmniej cechą wyłączną państw totalistycznych, bo praktykuje ją W. Brytania, Stany Zjednoczone, na tę drogę wchodzi Francja po likwidacji niszczycielskich eksperymentów „frontu ludowego”.

Planowość w gospodarce państwowej nie jest bynajmniej związana z jakimkolwiek ustrojem politycznym. Praktykują ją dzisiaj zarówno państwa totalistyczne (Niemcy, Italia) jak państwa o ustroju autorytatywnym (Rumunia, Bułgaria, Jugosławia) jak wreszcie państwa demokracjonalne — W. Brytania, Stany Zjednoczone. Planowość gospodarki jest dziś postulatem, realizowanym zarówno przez państwa wielkie jak i przez małe; Litwa, Łotwa, Estonia mają i realizują swoje plany gospodarczo-państwowe.

Wspólną cechą tych planów jest: zaspokojenie jak największej ilości swych potrzeb własnymi

środkami i o własnych siłach, podniesienie ogólnego poziomu gospodarczego całego kraju i dobrobytu mas, podniesienie obronności militarnej, wreszcie — ochrona przed wszystkim i niewola gospodarczą ze strony „możnych tego świata”.

Na drogę planowej gospodarki państwowej Polska weszła przed dwoma laty, gdy min. Skarbu E. Kwiatkowski przedłożył czteroletni plan inwestycyjny, którego celem była budowa Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Rezultaty podjęcia przez państwo planowego wysiłku gospodarczego okazały się uderzające: Polska kroczy dziś na czele wszystkich 22 państw objętych badaniami Ligi Narodów pod względem wzrostu produkcji. Na terenie Centralnego Okręgu Przemysłowego powstają olbrzymie zakłady przemysłowe w tempie już nie amerykańskim ale — „polskim”, na które składa się entuzjazm, wola i energia zarówno młodych inżynierów, jak robotników. Co ważniejsze, w C. O. P. rodzi się, kształtuje mocny typ Polaka, który nie „biedoli”, ale pracuje, tworzy, przekształca rzeczywistość polską, jest kompletnie pozbawiony poczucia niższości

wobec obcych, może mierzyć siły na zamiary nie w dziedzinie romantycznych marzeń, ale konkretnych czynów, w których cykiel, miara, waga i ścisłość obliczeń mają decydujące znaczenie.

Nic dziwnego, że ten próbny okres realizowania planowości w gospodarce państwowej dał wicepremierowi E. Kwiatkowskiemu podstawę do dalszych zdecydowanych kroków.

Na posiedzeniu Sejmu dn. 2-go grudnia, w wyczerpującym referacie, inaugurującym dyskusję budżetową p. Wicepremier naszkicował plan 15-letni inwestycji państwowych. Okres ten dzielić się będzie na 5 etapów trzyletnich, w każdym z nich dominować będzie zaspokojenie jakiejś kapitalnej potrzeby państwowej.

Okres I-szy obejmie lata 1939-42, jego zadaniem naczelnym będzie rozbudowa potencjału obronnego państwa. W okresie drugim ma dominować zagadnienie komunikacyjne (drogi lądowe i wodne, koleje i t. p.) W okresie trzecim zaspokajane będą przede wszystkim potrzeby oświaty i rolnictwa, w okresie czwartym punkt ciężkości inwestycji państwowych przeniesie się ku zagadnieniom urbanizacji i uprzemysłowienia, wreszcie w okresie piątym ma dominować zagadnienie struktury i dynamiki gospodarczej w Polsce.

Nie znaczy to, oczywiście, że potrzeby państwowe, których zaspokojenie ma dominować w trzyletnich okresach późniejszych będą zaniedbane w takichże okresach wcześniejszych. Nie znaczy to np. że wszystkie nasze potrzeby komunikacyjne będą oczekiwać swego zaspokojenia aż do r. 1945 — 48. Potrzeby bieżące w tym zakresie będą napewno zaspokajane.

Naszkicowany przez p. Wicepremiera 15-letni plan inwestycyjny oznacza jedynie w każdym 5-ciu trzyletni dana potrzeba państwowa gorować będzie nad innymi i na jej zaspokojenie przeznaczane się będzie 60% sum inwestycyjnych.

Dyskusja sejmowa, niewątpliwie wyświeśli, czy w hierarchii zaspokajania potrzeb państwowych naszkicowanej przez p. Wicepremiera, należałoby wprowadzić jakieś poprawki czy zmiany i czy jest to plan dostateczny na miarę potrzeb Polski.

Apel**Komitetu Pomocy Żimowej**

W związku z koniecznością zakończenia prac akcji zbiorczej na gwiazdkę dla dzieci bezrobotnych, Miejski Obywatelski Komitet Pomocy Żimowej Bezrobotnym zwraca się z uprzejmą prośbą do osób, firm i instytucji, posiadających listy zbiorcze o zwrot takowych do dnia 12 grudnia 1938 r.

Listy składkowe należy przesać do Biura Komitetu, ul. Nowomiejska Nr 19 m. 2 (tel. 10-67), zaś zebraną kwotę wpłacić do Komunalnej Kasy Oszczędności m. Włocławka (Plac Wolności Nr 17) na rachunek Komitetu z podaniem numeru listy składkowej i nazwy instytucji, przeprowadzającej zbiórki wśród swych pracowników.

Zaszczytne odznaczenia

Wczoraj w imieniu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Starosta powiatowy włocławski udekorował Srebrnym Krzyżem Zasługi:

p. prez. Halinę Mystkowską i kierownika komisariatu we Włocławku p. komisarza Józefa Mączkę.

Pozatym udekorowani zostali również Srebrnym Krzyżem Zasługi p.p.:

Malczewska Janina
Szymaniakowa Helena
Wencłówna Genowefa
Piątkowski Zygmunt
Lewiński Józef
Makólski Józef
Rynec Merceli

Brązowym Krzyżem Zasługi:

Łojko Michał
Rutkowski Stanisław
Śliwiński Franciszek
Kalinowski Marian
Starnowski Stanisław
Jarczyński Stefan
Dobrzyński Leon
Wypijewski Józef
Jasiński Michał
Pasiński Edward
Klusiński Jan
Lewandowski Mateusz
Gajewski Bronisław
Sieradziński Zenon
Maciejewski Michał
Zieliński Stanisław
Dąbrowiecki Jan
Konsarski Władysław
Woźniak Waclaw
Kopczyński Czesław.

Z żałobnej karty

W dniu 9-go grudnia 1938 roku, po długich i ciężkich cierpieniach, zmarła we Włocławku, przeżywszy lat 64 s. p.

z Nadrowskich Józefa
I voto Kulińska
II voto Wenerska

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy św. Jana na cmentarz miejscowy nastąpi dziś t. j. w niedzielę, dnia 11 b. m. o godz. 13.30.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w poniedziałek dnia 12 b. m. o godz. 8 rano w tymże kościele.

Cześć Jej pamięci!

ś p. Kazimierz Beczkowicz

W dniu 10 grudnia b. r. zasnął w Bogu ś. p. Kazimierz Beczkowicz, mierzycy przysięgły, przeżywszy lat 74.

Eksportacja zwłok z domu przy ul. Szkolnej Nr. 8, samochodem do Warszawy, nastąpi 12 grudnia o godz. 11 rano.

Pogrzeb odbędzie się w Warszawie z kościoła Karola Boromeusza na cmentarz Powązkowski do grobu rodzinnego we wtorek 13 grudnia.

Cześć Jego pamięci!

Wyrodna matka porzuciła dziecko

W dniu 6 b. m. około godz. 18 nieznaną kobietą, przy ul. Łazienkowej we Włocławku porzuciła dziecko płci męskiej w wieku około 8 miesięcy. Dochodzenie prowadzi się.

Doktora Wandera

proszek do pieczenia

Dawa

nie pozostawia posmaku

Dobra gospodyni piecze na Dawie

Administracji domu

we Włocławku poszukuje od 1 stycznia 1939 r. b. urzędnik-samorządowy za otrzymane mieszkanie. Mogę złożyć kaucję lub poręczenie hipoteczne. Wiadomość w Administracji „Expressu Kujawskiego”.

Wynik obław w Miłecinie I na Grzywnie zatrzymano 63 osoby

Dnia 6 bm. o 4 rano tut Wydz. Śledczy przy udziale policji mundurowej przeprowadził obławę w Miłecinie w wyniku której zatrzymano 32 osoby z elementu przestępczego, wśród których są osoby poszukiwane, przybyłe z innych terenów i podejrzane o dokonywanie przestępstw.

Zaś w wyniku przeprowadzonej obławy na przedmieściu Grzywno, zatrzymano 31 osób:

SPRZEDAM

samochód, karetkę 4 drzwiową w dobrym stanie niedrogo, oglądać można Sereczyński Aleksandrów Kujawski, Łakowa 7.

DO WYNAJĘCIA w centrum miasta 3 pokoje z kuchnią z wygodami. Wiadomość w Admin. Expressu Kuj.

Redaktor do codziennego pisma — poszukiwany. Oferty do admin. „Expressu Kujawskiego”.

Dyżur lekarski i apteczny

niedziela — dyżur dzienny
Dyżur apteczny — p. J. Gutkowskiego Plac Dąbrowskiego 4.
Apteki dyżurujące w dzień są czynne od godz. 8-0j do godz. 20-0j.
Dyżur lekarski — dr. Wolberg, ul 3-go Maja 8.

dyżur nocny
Dyżur apteczny — p. Ulanowskiej, Stary Rynek 14, tel. 13-63.
Dyżur lekarski — dr. Kamiński, ul. Zduńska 5, tel. 10-51.

poniedziałek — dyżur nocny
Dyżur lekarski — dr. Kusy, ul. Pierackiego 8a, tel 12-20.

Proszek od **BOLU GŁOWY**
DLA DOROSŁYCH I DZIECI
KOWALSKINA
PRZY PRZEZIĘBIENIU
GRYPY I KATARZE

Największy kino-teatr „CORSO” Cyganka 12.

Najlepsza polska komedia 1938 r.

Eugeniusz

B O D O

Helena

GROSSÓWNA

Adolf

D Y M S Z A

oraz

Józef

O R W I D

na czele wlekiego zespołu.

Jak usnąć się i ubawić to tylko na „Pawle i Gawle”.

Nadprogram kolorówka i tygodnik Pat'a.

Dla młodzieży dozwolone.

Sala dobrze ogrzana.

Początek o 2.30, 4, 6, 8, 10.